

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

“ 31 ” 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка природокористування»
(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: перший(бакалаврський)
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 101 «Екологія»
Освітня програма: Екологія
Факультет: плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Умань – 2022 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Економіка природокористування»
для здобувачів вищої освіти спеціальності 101 «Екологія» освітньої програми
Екологія. Умань: Уманський НУС. 2022. 16 с.

Розробники: к. е. н., доцент
Шевченко Н.О. Шевченко Н.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та безпеки
життєдіяльності

Протокол від “31” 08 2022 року № 1

Завідувач кафедри
Василенко О.В. (О.В. Василенко)

“31” 08 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодоовочівництва,
екології та захисту рослин

Протокол від “31” 08 2022 року № 1.

Голова Тернавський А.Г. (А. Г. Тернавський)

“31” 08 2022 року

1. Опис навчальної дисципліни
«Економіка природокористування»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 4	<i>Галузь знань:</i> 10«Природничі науки»	<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Модулів – 1	Спеціальність 101 «Екологія»	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки</i>	
		4-й	5-й
Змістових модулів – 4 Індивідуальне науково-дослідне завдання – розрахункова робота Загальна кількість годин – 120		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год; самостійної роботи студента – 4 год	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма Екологія	<i>Лекції, год</i>	
		30	8
		<i>Практичні заняття, год</i>	
		28	8
		<i>Самостійна робота, год</i>	
		62	104
		<i>Вид контролю</i>	
Екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.

Завдання:

- вивчення економічних аспектів взаємодії суспільства і природи;
- аналіз сучасних протиріч між потребами соціально-економічного розвитку і можливостями екосистем;
- пошук шляхів підвищення еколого-економічної ефективності народного господарства.

Дисципліна Економіка природокористування вивчається на 4 курсі і передуює вивченню дисциплін: Моделювання і прогнозування стану довкілля, Екологічна експертиза, Організація управління в екологічній діяльності.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності:

ФК3. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук

ФК6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.

Програмні результати навчання:

ПР 1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

ПР 2. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

ПР 3. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

ПР 12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.

ПР 13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

ПР 20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.

ПР 22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Змістовий модуль 1. Понятійно-термінологічний апарат економіки природокористування

Тема 1. Предмет, мета, завдання й структура курсу “Економіка природокористування”

План

1. Наукові основи та історичні етапи раціонального природокористування в Україні
2. Поняття і завдання дисципліни «Економіка природокористування»
3. Принципи раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища
4. Необхідність екологізації виробництва
5. Сучасні масштаби впливу людини на природу та актуальність проблеми її охорони (Р)

Тема 2. Природні ресурси та їхня економічна оцінка

План

1. Природні ресурси, їх класифікація та економічна оцінка
2. Сутність економічної оцінки природних ресурсів
3. Рентний підхід в оцінці природних ресурсів
4. Витратний підхід в оцінці природних ресурсів

Тема 3. Екологічний зміст науково-технічного прогресу та глобальні проблеми людства

План

1. Суть та характерні риси НТР та НТП.
2. Екологічний зміст сучасної НТР.
3. Технологічні аспекти в природокористуванні
4. Глобальні проблеми людства в світлі технологічного розвитку.
5. Екологічні проблеми сталого розвитку України.

Тема 4. Теорія економічних збитків від антропогенного впливу та методика їх визначення⁴

План

1. Загальна класифікація порушень навколишнього природного середовища.
2. Суть економічних збитків та їх види.

3. Методи визначення економічних збитків.
4. Особливості методики визначення економічних збитків від антропогенного навантаження в аграрному секторі.

Тема 5. Статистика навколишнього середовища та природних ресурсів

План

1. Сутність і функції статистики навколишнього середовища.
2. Аналіз статистики з охорони та раціонального використання водних ресурсів.
3. Аналіз статистики з охорони атмосферного повітря.
4. Аналіз статистики з охорони земельних і лісних ресурсів.

Змістовий модуль 2. Економічні аспекти екологічних проблем

Тема 6. Раціональне використання та охорона водних ресурсів

План

1. Роль і значення водних ресурсів в агропромисловому виробництві
2. Поняття раціонального водокористування та основні його напрями
3. Економіко-екологічна ефективність водогосподарського виробництва

Тема 7. Раціональне використання та охорона земельних ресурсів

План

1. Поняття і напрями раціонального землекористування
2. Функції і показники економічної оцінки земельних ресурсів та умов
3. Забруднення земельних угідь в агропромисловому виробництві
4. Закономірності та тенденції використання земельних ресурсів.

Тема 8. Лісові ресурси, їх використання і охорона

План

- Використання лісових ресурсів та екологічне районування лісів
2. Лісове господарство, його особливості, завдання та сильні сторони
 3. Показники рівня використання та забруднення лісів.
 4. Захисне лісорозведення
 5. Заходи, щодо поліпшення використання, відновлення і охорони лісових ресурсів
 6. Заходи захисту в лісовому господарстві в умовах радіоактивного забруднення території

Тема 9. Еколого-економічні проблеми охорони атмосферного повітря

План

1. Значення атмосферного повітря, його склад і біохімічна роль.
 2. Джерела забруднення атмосферного повітря та його наслідки.
 3. Показники рівня шкідливих викидів в атмосферу.
- Раціональне науково-обґрунтоване відтворення та регулювання стану повітряного басейну.

Змістовий модуль 3. Економічне обґрунтування природоохоронних заходів та їх ефективність

Тема 10. Економічний механізм регулювання раціонального природокористування

План

1. Сутність та значення економічного механізму регулювання раціонального природокористування.
2. Еколого-економічні показники: оцінки і ставки.
3. Економічний інструментарій регулювання природокористування та його роль в системі товарно-грошових відносин.
4. Принципи формування і механізм дії еколого-економічних інструментів.

Торіс 11. International experience and cooperation in the field of environmental protection

Plan

1. Features of regulation and planning of environmental protection activities in foreign countries
2. Experience of foreign countries in the field of environmental protection
- 3 International cooperation

Тема 11. Міжнародний досвід і співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища

План

1. Особливості регулювання і планування природоохоронної діяльності в зарубіжних країнах
2. Досвід зарубіжних країн у сфері охорони довкілля
- 3 Міжнародне співробітництво

Тема 12. Фінансово-кредитний механізм раціонального природокористування

План

1. Фінансування природокористування: форми та джерела.
2. Теоретико-методологічні основи формування фінансово-кредитного механізму природокористування
3. Екологічне оподаткування.
4. Фінансові методи стимулювання природоохоронної діяльності.

Змістовий модуль 4. Економічні аспекти природокористування в Україні

Тема 13. Механізм управління раціональним природокористуванням та економіко-екологічна відповідальність

План

1. Державне управління природокористуванням та природоохороною в Україні.
2. Основні напрями державної політики України у сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів.

3. Система екоменеджменту в Україні.

Тема 14. Принципи екологічного законодавства України та економіко-екологічна відповідальність

План

1. Історичні аспекти розвитку екологічного законодавства України.
2. Міжнародний досвід екологічного законодавства.
3. Поняття і система екологічного законодавства України.

Тема 15. Інвестування раціонального природокористування в Україні

План

Використання й охорона природних ресурсів в Україні

2. Особливості функціонування економічного механізму природокористування та природоохоронної діяльності

4. Орієнтована структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	В т. числі				Всього	В т. числі			
		л	п	с. р.	інд		ого	л	п	с. р.
МОДУЛЬ 1 ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ										
Змістовий модуль 1. Понятійно-термінологічний апарат економіки природокористування										
Тема 1. Предмет, мета, завдання й структура курсу “Економіка природокористування”	6	2	2	2		8	2	2	4	
Тема 2. Природні ресурси та їхня економічна оцінка	6	2	2	2		5			5	
Тема 3. Екологічний зміст науково-технічного прогресу та глобальні проблеми людства	6	2	2	2		5			5	
Тема 4. Теорія економічних збитків від антропогенного впливу та методика їх визначення	6	2	2	2		9	2	2	5	
Тема 5. Статистика навколишнього середовища та природних ресурсів	6	2	2	2		5			5	

Разом за змістовим модулем 1	30	10	10	10		32	4	4	24	
Змістовий модуль 2. Економічні аспекти екологічних проблем										
Тема 6. Раціональне використання та охорона водних ресурсів	6	2	2	2					5	
Тема 7. Раціональне використання та охорона земельних ресурсів	6	2	2	2					5	
Тема 8. Лісові ресурси, їх використання і охорона	6	2	2	2					5	
Тема 9. Еколого-економічні проблеми охорони атмосферного повітря	6	2	2	2					5	
Разом за змістовим модулем 2	24	8	8	8		20			20	
Змістовий модуль 3. Економічне обґрунтування природоохоронних заходів та їх ефективність										
Тема 10. Економічний механізм регулювання раціонального природокористування	6	2	2	2		9	2	2	5	
Тема 11. International experience and cooperation in the field of environmental protection. Міжнародний досвід і співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища	6	2	2	2		5			5	
Тема 12. Фінансово-кредитний механізм раціонального природокористування	6	2	2	2		5			5	
Разом за змістовим модулем 3	18	6	6	6		19	2	2	15	
Змістовий модуль 4. Економічні аспекти природокористування в Україні										
Тема 13. Механізм управління раціональним природокористуванням та економіко-екологічна відповідальність	6	2	2	2		5			5	
Тема 14. Принципи екологічного законодавства України та економіко-екологічна відповідальність	6	2	2	2		9	2	2	5	
Тема 15. Інвестування раціонального природокористування	6	2	-	4		5			5	

Разом за змістовим модулем 4	18	6	4	8		19	2	2	15	
ІНДЗ	30				30	30				30
ВСЬОГО	120	30	28	32	30	120	8	8	74	30

6. Темы практичних занять

Назва тем		Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
МОДУЛЬ 1 ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ			
Змістовий модуль 1. Понятійно-термінологічний апарат економіки природокористування			
1	Наукові основи раціонального природокористування	2	2
2	Природні ресурси, їх класифікація та економічна оцінка	2	
3	Науково-технічний прогрес та природокористування	2	
4	Економічний механізм раціонального природокористування	2	2
5	Економічна ефективність природоохоронних заходів	2	
Змістовий модуль 2. Економічні аспекти екологічних проблем			
6	Economics of water use Економіка водокористування	2	
7	Раціональне використання та охорона земельних ресурсів	2	
8	Раціональне використання та охорона лісових ресурсів	2	
9	Еколого-економічні проблеми охорони атмосферного повітря	2	
Змістовий модуль 3. Економічне обґрунтування природоохоронних заходів та їх ефективність			
10	Принципи формування і механізм дії еколого-економічних інструментів	2	2

11	Особливості регулювання і планування природоохоронної діяльності в зарубіжних	2	
12	Фінансово-кредитний механізм удосконалення	2	
Змістовий модуль 4. Економічні аспекти природокористування в Україні			
13	Державне управління природокористуванням та природоохороною в Україні	2	
14	Міжнародний досвід екологічного законодавства	2	2
ВСЬОГО		28	8

8. Самостійна робота

Назва тем		Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. Понятійно-термінологічний апарат економіки природокористування			
1	Історичні етапи розвитку науки «Економіка природокористування». Державна стратегія природокористування в Україні	2	4
2	Економічна оцінка біорізноманіття. Облік природних ресурсів та екологічний моніторинг	2	5
3	Еколого-економічне значення інновацій. Ринок екологічних інновацій в Україні та світі	2	5
4	Особливості методики визначення економічних збитків від антропогенного навантаження в аграрному секторі	2	5
5	Аналіз статистики з охорони та раціонального використання водних ресурсів	2	5
Змістовий модуль 2. Економічні аспекти екологічних проблем			
6	Еколого-економічний аналіз водного фонду України. Еколого-економічний аналіз водного фонду регіонів	2	5
7	Еколого-економічний аналіз земельного фонду України. Еколого-економічний аналіз земельного	2	5

8	Еколого-економічний аналіз лісового фонду України. Еколого-економічний аналіз лісового фонду регіонів	2	5
9	Моніторинг забруднення атмосфери. Проблеми збереження озонового шару	2	5
Змістовий модуль 3. Економічне обґрунтування природоохоронних заходів та їх ефективність			
10	Економічний інструментарій регулювання природокористування та його роль в системі товарно-грошових відносин	2	5
11	Міжнародне співробітництво з питань охорони навколишнього природного середовища	2	5
12	Фінансові методи стимулювання природоохоронної діяльності	2	5
Змістовий модуль 4. Економічні аспекти природокористування в Україні			
13	Система екоменеджменту в Україні	2	5
14	Історичні аспекти розвитку екологічного законодавства України	2	5
15	Інвестування раціонального природокористування	4	5
Виконання ІНДЗ (розрахункова робота)		30	30
ВСЬОГО		62	104

10. Індивідуальні завдання

Підготувати розрахункову роботу (номер теми визначається відповідно до порядкового номера студента за списком групи).

Робота повинна бути подана на рецензію у строки, встановлені графіком навчального процесу.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РОЗРАХУНКОВИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»

1. Економічна ефективність природоохоронних заходів
2. Облік і оцінка природних ресурсів
3. Ресурсозбереження й ефективність використання вторинних ресурсів
4. Фінансово-економічний механізм природокористування
5. Механізм управління раціональним природокористуванням
6. Ліцензування, страхування та система екологічних сертифікатів
7. Екологічна безпека та екологічна оцінка проектів
8. Ринок екологічних товарів та спеціальних екологічних
9. Фінансово-кредитний механізм охорони навколишнього середовища

10. Еколого-економічні аспекти функціонування галузей економіки
11. Економічна оцінка ресурсів довкілля в Україні
12. Еколого-економічний рівень виробництва
13. Екологічна небезпека глобалізації
14. Економічна оцінка ресурсів довкілля
15. Причини еколого-економічних проблем на засадах неокласичної економічної теорії
16. Економічний механізм використання мінеральних ресурсів в Україні
17. Економічний механізм використання рибних та інших водних живих ресурсів в Україні
18. Економічний механізм використання тваринних і рослинних ресурсів в Україні
19. Економічний механізм регулювання забруднення повітря в Україні
20. Економічний механізм регулювання забруднення вод в Україні

11. Методи навчання

Лекції, практичні, лабораторні, індивідуальні заняття, самостійне вивчення тем навчальної дисципліни.

До підготовки фахівців високого рівня використовуються такі методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи – розповідь-пояснення, бесіда, лекція.
- наочні – ілюстрація, демонстрація;
- практичні – практичні роботи, реферати;
- інформаційно-рецептивний метод передбачає передачу знань у готовому вигляді, сприяє розвитку уваги студентів;
- репродуктивний метод забезпечує можливість передавання великої за обсягом навчальної інформації за мінімально короткий час, без великих витрат зусиль;
- проблемний метод. Викладач показує зародження істини конкретної науки, демонструючи еталон проблемного мислення. Засвоюється засіб та логіка розв'язання проблеми, розвивається логічне мислення, формулюється інтерес до навчальної роботи;
- частково-пошуковий. Викладач організовує та спрямовує думки студентів до самостійного розв'язання проблеми, сприяє переходу знань у переконання. Формує вміння самостійно здобувати знання, сприяє розвитку логічного мислення, виховує інтерес до науково-пошукової діяльності;
- пошуковий метод, сприяє оволодінню методами наукового пізнання. Відбувається розвиток здібності до творчої діяльності.

12. Методи контролю

Усне та письмове опитування, тестування.

Матеріал лекції оцінюється за допомогою тестового контролю знань та усного опитування. Підсумковий контроль знань – іспит.

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має за мету перевірку засвоєння студентами кредитних модулів навчальної дисципліни.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах, а також для встановлення зворотного зв'язку між викладачем, його якістю викладання і рівнем знань і умінь студентів.

Тестовий контроль передбачає однакові вимоги до усіх студентів, допомагає уникати надмірних хвилювань, надає можливості ефективніше використовувати час, стимулює студентів до самоконтролю. Використовується для виявлення знання фактів, для визначення вмій творчо використовувати набуті знання більш ефективними є інші методи контролю.

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань студентами за більш тривалий період навчання: за семестр, рік або курс навчання. Він охоплює і теоретичну і практичну підготовку студентів, здійснюється під час іспиту.

13. Розподіл балів, які отримують студенти при формі контролю екзамен

ЗМ 1						ЗМ 2					ЗМ 3				ЗМ 4				РР	П К	Су ма
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	МК	Т6	Т7	Т8	Т9	МК	Т10	Т11	Т12	МК	Т13	Т14	Т15	МК			
2	2	2	2	2	5	2	2	2	2	5	2	2	2	5	2	2	2	5	20	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	
82–89	B	добре	

74–81	C		зараховано
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Щетина М. А. Методичні рекомендації для практичних завдань студентам денної та заочної форми навчання спеціальностей 101 «Екологія», 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Умань, УНУС. 28 с.

2. Щетина М. А. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка природокористування» студентам денної та заочної форми спеціальностей 101 «Екологія», 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Умань, УНУС. 20 с.

3. Щетина М. А. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентами заочної форми навчання спеціальностей 101 «Екологія», 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Умань, УНУС. 15 с.

15. Рекомендована література

Базова:

1. Фурдичко О.І., Мармуль Л.О., Малєєв В.О., Пилипенко Ю.В. Економіка природокористування: підручник. К.: Аграрна освіта, 2009. 256 с.

2. Макарова Н. С., Гармидер Л. Д., Михальчук Л. В. Економіка природокористування: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 322 с.

3. Основи екології та економіка природокористування. Курс лекцій. Практикум: Навчальний посібник.– 3–є вид., перероб. і доп. / За ред. Царенко О. М. Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. 592 с.

4. Сиякевич І. М. Інструменти екополітики: теорія і практика. Львів: ЗУКЦ, 2003. 187 с.

5. Білецька Г. А. Рекреаційне природокористування: навч. пос. Львів: Новий Світ - 2000, 2013. 149 с.

6. Сафранов Т. А., Губанова О. Р., Лукашов Д. В. Еколого-економічні

основи природокористування: навч. пос. Львів: Новий Світ-2000, 2013. 350 с.

Допоміжна

1. Законодавча і нормативна база природоохоронної діяльності в Україні.
2. Довгий С. О., Коржнев М. М., Курило М. М. Екологічні ризики, збитки та раціональні межі використання надр в Україні. К.: Ніка- Центр, 2012.
3. Коржнев М. М., Курило М. М. Економіка природокористування. Підручник. К.: ВПЦ Київський університет. 2005. 99с.
4. Відповідальність у системі природокористування приморських територій // Екологізація розвитку рекреаційних зон прибережної смуги. Одеса, 2011. С.39-48.
5. Голян В. А., Бардась В. М. Удосконалення системи фіскального регулювання природокористування: домінанти подолання синдрому "символу" нормативів плати // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. №11. С.145-152.
6. Гадзало А. Я. Світовий досвід транскордонного співробітництва у сфері природокористування // Агросвіт. 2017. №14. С.3-6.
7. Грановська, Л. М. Інституціональне забезпечення раціонального природокористування в аграрному секторі економіки Півдня України // Збалансоване природокористування. 2019. №2. С.12-21.
8. Дребот О. І., Гадзало А. Я. Інституціональне забезпечення природокористування: проблеми термінології // Економіка України. 2018. №5. С.73-85.
9. Карпенко А. М. Економічний механізм раціонального природокористування // Агросвіт. 2015. №22. С.18-22.
10. Яременко О. М. Економічна природа платежів за користування природними ресурсами. // Формування ринкових відносин в Україні. 2014. №2. С.28-32.
11. Serhiy Sonko, Olha Vasylenko, Nataliia Shevchenko, Ihor Hursky and Yana Zalizniak. [The concept of sustainable development on the eve of its thirtieth anniversary: new challenges and prospects](#). E3S Web of Conferences. Volume 255 (2021). International Conference on Sustainable, Circular Management and Environmental Engineering (ISCMEE 2021).

16. Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси

1. www.ecolife.org.ua
2. www.alter-eco.org.ua (коаліція українських неурядових організацій “Альтер-Еко”)
3. www.ecoleague.net (офіційний сайт Всеукраїнської екологічної Ліги)
4. www.dovkilia.kiev.ua (сайт екологічного проекту)

5. [Ecoproduct.org.ua](http://ecoproduct.org.ua) (сайт загальнонаціонального проекту “Екологічно чистий продукт”)
6. www.eri.u.krtel.net (сайт Інституту досліджень навколишнього середовища та ресурсів)
7. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (законодавство України)
8. www.eea.europa.eu/ (ЕЕА – European Environment Agency)
9. www.ecopravo.lviv.ua
10. www.menr.gov.ua (сайт Міністерства охорони навколишнього природного середовища)

17. Зміни в РП у 2022 р.

1. Оновлений перелік рекомендованої літератури
2. Змінена структура навчальної дисципліни по причині змін в навчальному плані студентів.
3. Заплановані одна лекція та одна лабораторна робота англійською мовою.